

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบ และเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ทั้งด้านประชากร สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการเมือง การเปลี่ยนแปลงสังคมโลกก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิต ของคนไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จำเป็นต้องมีการเตรียมการ สิ่งแรกที่จะต้องคำนึงถึงคือ คน ถือว่ามีความสำคัญที่สุด ที่ต้องได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการพัฒนา จึงมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาคน จึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ไปตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติ การอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องจะทำให้ เด็กเติบโตขึ้นมีสุขภาพที่แข็งแรง มีจิตใจมั่นคง มีคุณธรรม มีอารมณ์แจ่มใสสติปัญญา เฉลียวฉลาด (บัญญัติ ธรรม ไชย. 2541 : 49)

การศึกษาจึงถือว่าเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพ มีการพัฒนาการที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม ให้สามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมไทยในอนาคตได้อย่างสันติสุข การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมประเทศในปัจจุบันและอนาคต คือคนที่มีความรู้ ความคิดอย่างเป็นระบบที่ดี สามารถที่จะวิเคราะห์ข้อมูลบนหลักการของเหตุผล สามารถ ตัดสินใจเลือกสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยเฉพาะการรู้จัก นำกระบวนการการเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและประเทศชาติได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน จึงจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญ ของการศึกษาเพราะถือว่ามีความสำคัญและจำเป็น (ประณม จันทิม. 2541 : 2-3)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้การจัดการศึกษาอบรม ของรัฐ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล เอกชน ตลอดจน องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย เป็นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นการตอบสนอง ความต้องการของท้องถิ่นได้โดยตรง รวมทั้งยังให้การคุ้มครองส่งเสริมสนับสนุนเอกชน

ให้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา ถือว่า
 ดำเนินการสอดคล้องกับปรัชญาในการจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาโดยเสรี การจัด
 การศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้บทบาทกับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในรัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ระบุเกี่ยวกับบทบาทของการมีส่วนร่วมตามมาตรา 43
 วรรค 2 ว่าการจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 และเอกชน และมาตรา 289 วรรค 2 ระบุว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัด
 การศึกษาอบรมและฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น
 และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ (ชินันต์ ไกรนิธิตม. 2541 : 33)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ
 ในการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและ
 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 ตามแนวทางการดำเนินงานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนา
 คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ทัดเทียมกับประเทศที่เจริญก้าวหน้าทางการศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 พ.ศ. 2543 ขึ้น โดยตัวแทนจากส่วนต่างๆ คณะกรรมการอย่างน้อยสถานศึกษาละ 7 คน
 แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทน
 องค์กรท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและ
 เลขาธิการกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางแผน
 ในการบริหารพัฒนาสถานศึกษา กำกับดูแลตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการศึกษา
 ของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและจำเป็นอย่างยิ่งที่กรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานดังกล่าว ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เสียสละและมีภาวะความเป็นผู้นำ
 เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 119 - 125)

การมีผู้นำที่มีคุณภาพ มีภาวะความเป็นผู้นำมารับผิดชอบในด้านการศึกษาจึงนับว่า
 เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็น เพราะจะทำให้การดำเนินงานที่เกิดขึ้นมีคุณภาพและ
 เกิดประสิทธิผล แม้แต่ในวงการธุรกิจหรือวงการอื่นก็จำเป็นที่จะต้องผู้นำหรือผู้จัดการ
 ที่มีภาวะความเป็นผู้นำมาบริหารงาน เพราะเรื่องที่ได้รับผิดชอบทั้งหลายที่จะดำเนินการ
 เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวกับคน ดังนั้น การที่ทำให้หน่วยงานดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดจะต้องขึ้นอยู่กับหน้าที่หน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ มี “ผู้นำ” ที่มีภาวะผู้นำ
 ที่มีบุคคลจำนวนมากต้องการเป็นผู้นำทั้งที่ไม่มีความรู้ความสามารถจะเป็นผู้นำได้ กล่าวคือ
 อาจจะมาโดยวิธีการแต่งตั้งหรือวิธีการอื่นๆ ก็ตาม แต่กลับไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะ
 ไม่สามารถสร้างทีมงานของตนขึ้นมาช่วยในการบริหารงานได้ และมีผู้นำอีกหลายๆ คนที่มี
 ความเชื่อมั่นในตนเองอย่างสูงสุด แต่กลับนำหน่วยงาน องค์กรที่อยู่ในความรับผิดชอบไปสู่
 ความล้มเหลว และมีผู้คนจำนวนมากต่างเชื่อกันว่า ผู้นำจะเป็นพรสวรรค์มาสำหรับแต่ละคน
 เท่านั้นก็มี แต่ในยุคโลกาภิวัตน์ผู้นำไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นผู้ที่มีพรสวรรค์เสมอไป ผู้นำอาจจะ
 เกิดขึ้นได้โดยได้ทำการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้นำ แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติตาม
 และเมื่อเกิดปัญหาวิกฤติขึ้น สามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษามาทำการแก้ปัญหา
 สามารถนำคนในความรับผิดชอบของตนผ่านพ้นปัญหาและวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อย่าง
 ชาญฉลาด ก็จะถือได้ว่าเป็นผู้นำที่ทุกคนยอมรับในความสามารถและการมีภาวะผู้นำ
 (พรนพ พุกกะพันธ์. 2544 : คำนำ)

ผู้นำทุกคนสามารถแสดงออกซึ่งภาวะความเป็นผู้นำของตนได้ในรูปแบบต่างๆ
 ส่วนจะได้ดีมากขึ้นน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละคนที่แตกต่างกันและไม่เท่าเทียมกัน
 ความสำเร็จที่แสดงถึงความสามารถในการเป็นผู้นำของนักบริหารหรือผู้นำแต่ละคน สัมผัสได้
 จากความร่วมมือและความเต็มใจที่ผู้นำเหล่านั้นจะได้รับจากผู้ตามหรือผู้ได้บังคับบัญชาของตน
 ในการปฏิบัติงาน ความสามารถและทักษะในการบริหารงานของนักบริหารหรือผู้นำ จึงอยู่กับ
 ความสามารถของตนเองในการเป็นผู้นำ (พรนพ พุกกะพันธ์. 2544 : 67)

การจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่ามีความสำคัญเพราะจะเป็นพื้นฐาน
 ที่สำคัญเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยที่มีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาทำหน้าที่
 บริหารจัดการหรือเป็นผู้นำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเป็นผู้นำ เพื่อที่จะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ
 เกิดผลสำเร็จสูงสุด ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบดังกล่าว จึงควรที่จะศึกษาว่า
 ระดับความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อที่
 ผู้เกี่ยวข้องจะได้นำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการดำเนินงานพัฒนาตามบทบาทที่กำหนดต่อไป

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีโรงเรียนในสังกัด
 42 โรงเรียน ได้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบ
 กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

จำนวนโรงเรียนละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 630 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้ามาทำหน้าที่นี้จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ เพื่อให้ภารกิจที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 เกิดผลสำเร็จ เกิดความร่วมมือ มีศรัทธา ดำเนินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามเจตนารมณ์

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตำแหน่ง ได้เห็นความสำคัญและมีความสนใจที่จะทำการศึกษาภาวะผู้นำของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เพราะภาวะผู้นำของกรรมการดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูล เพื่อเป็นข้อสนเทศใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีที่มาแตกต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนและที่มาจากภายนอกโรงเรียน

กรอบแนวคิด

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาภาวะผู้นำของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยศึกษาจากที่มาจากกลุ่มที่มาของกรรมการ ได้ยึดองค์การศึกษาตามแนวคิดของมุลลิน(Mullen) อ้างอิงมาจากถวิล ลัดดาวัล (2520 : 35) (อ้างถึงในเอกฉันท มาลีชัย. 2542 : 157 – 169)

แฮมเมอร์ และแฮมพี (1993) (อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

2541 ก : 128) 5 ด้าน คือ

1. ด้านวิสัยทัศน์
2. ด้านความเชื่อมั่นและศรัทธาผู้นำ
3. ด้านการติดต่อสื่อสาร
4. ด้านการตัดสินใจ
5. ด้านปฏิสัมพันธ์ - อิทธิพล

สมมุติฐานของการวิจัย

1. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีที่มาของกรรมการแตกต่างกันมีภาวะผู้นำแตกต่างกัน
2. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนและที่มาจากภายนอกโรงเรียนมีภาวะผู้นำแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบภาวะผู้นำของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อได้แนวทางการนำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำและนำผลการศึกษาเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำ เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ภาวะผู้นำของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 42 โรงเรียนละ 15 คนรวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 630 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มต่างๆ ของ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2545 จำนวน 336 คน

2. ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ มี 2 ตัวแปร ได้แก่

2.1.1 ที่มาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ผู้แทนผู้ปกครอง
- 2) ผู้แทนครู
- 3) ผู้แทนองค์กรชุมชน
- 4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 5) ผู้แทนศิษย์เก่า
- 6) ผู้ทรงคุณวุฒิ
- 7) ผู้บริหารโรงเรียน

2.1.2 กลุ่มที่มาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

- 1) กลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน
- 2) กลุ่มที่มาจากภายนอก

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 2.2.1 ด้านวิสัยทัศน์
- 2.2.2 ด้านความเชื่อมั่นและศรัทธาผู้นำ
- 2.2.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร
- 2.2.4 ด้านการตัดสินใจ
- 2.2.5 ด้านปฏิสัมพันธ์ - อิทธิพล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรม คุณลักษณะหรือความสามารถของบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ ในการใช้การปฏิสัมพันธ์-อิทธิพล การสื่อสาร สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการจูงใจ ชักจูง กระตุ้นหรือโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงาน ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ จนเป็น

ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน ในการวิจัยครั้งนี้สามารถวัดได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรมหรือแนวคิดการมองเห็นภาพลักษณ์ในอนาคตของผู้นำที่มีต่อหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อวางแนวปฏิบัติภายใต้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

1.2 ความเชื่อมั่นและศรัทธาผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมและคุณลักษณะของผู้นำที่ผู้ตามหรือสมาชิกในหน่วยงานหรือองค์กรแสดงออกถึงความไว้วางใจ ความเลื่อมใสและความเชื่อถือในตัวผู้นำตลอดทั้งการให้ความร่วมมือและความใกล้ชิดกับผู้นำ

1.3 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสื่อความคิด การส่งข่าวสารข้อมูล ข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมาตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร จากบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีประสิทธิภาพ

1.4 การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยถือเอาเกณฑ์หนึ่งพิจารณาเลือกทางปฏิบัติจากทางเลือกหลาย ๆ ทางโดยกระบวนการตัดสินใจ

1.5 ปฏิสัมพันธ์-อิทธิพล หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงพลังอำนาจของผู้นำที่มีผลต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันให้เชื่อฟังและปฏิบัติตามด้วยความพึงพอใจจนบรรลุผลสำเร็จของงานบริหารในหน่วยงานนั้น ๆ

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับเลือกเป็นตัวแทนของผู้ปกครอง ข้าราชการครู องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหาร โรงเรียน ที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งตามที่มาของกรรมการได้ 7 กลุ่ม คือ

2.1 ผู้แทนผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนในเขตบริการที่ได้รับเลือกและแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 ผู้แทนครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนหรือช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับเลือกและแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

2.3 ผู้แทนองค์กรชุมชน หมายถึง บุคคลในชุมชนที่มีความรู้ ผู้นำทางศาสนา บุคคลในองค์กรท้องถิ่น หรือข้าราชการอื่นที่ไม่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดที่ได้รับเลือกและแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

2.4 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง บุคคลในองค์กรท้องถิ่นหรือ ข้าราชการอื่นที่ไม่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ได้รับเลือกและแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

2.5 ผู้แทนศิษย์เก่า หมายถึง บุคคลที่ศึกษาจบหลักสูตรหรือที่เคยศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ได้รับเลือกและ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

2.6 ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ผู้นำทางศาสนา บุคคล ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ในเขตอำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ได้รับเลือกและแต่งตั้ง ให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

2.7 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่ทำหน้าที่เป็น เลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ตัวแทนกลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนที่ทำหน้าที่เป็น กรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่งและตัวแทนครูที่ได้รับการเสนอชื่อ ซึ่งได้รับการคัดเลือก จากทางโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

4. ตัวแทนกลุ่มจากประชาชน หมายถึง ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด